

En taus opposisjon

Bjørnar Olsen
Sjefredaktør

En opposisjons oppgave er å gi motstand til regjeringens forslag og løsninger. Gjennom kritikk og alternative løsninger belyses saksområder bedre, og regjeringen tvinges til å tydeliggjøre sin politikk på det aktuelle saksområdet som behandles. Men lite tyder på at opposisjonen vil bruke kommunevalget til å utfordre regjeringens politikk på feltet. Høyre virker fortsatt å ha nær monopol på psykisk helse i den politiske debatten – akkurat slik de hadde det før stortingsvalget i 2013. Og til tross for at det nettopp er i kommunene det psykiske helsearbeidet i stor grad vil utøves i årene som kommer, får vi lære fint lite om hvordan opposisjonspartiene faktisk akter å møte utfordringene knyttet til psykiske helse.

Psykologiske tradisjoner som bryter med individualismen, får ingen politisk drahjelp

Kanskje forteller denne tausheten om respekten de andre partiene har for helseminister Bent Høie på feltet. Men uten debatt om hvordan konkrete tiltak skal utformes og realiseres, uten at det fremmes alternative forslag, kan resultatet bli en dårligere politikk enn nødvendig. Vi ender med brede forlik som støtter utredningenes gode intensjoner, men ny praksis blir det ikke nødvendigvis av det.

Eller kanskje høyresidens entusiasme skyldes at de i psykologien ser et fag som tilbyr løsninger på samfunnets helseutfordringer som stemmer med deres liberalistiske menneskesyn. Mens arbeiderbevegelsens kollektivistiske tradisjon hvor alle skal behandles likt, gjør at opposisjonen ikke ser hvordan psykologien kan bli del av deres alternative politikk. I så fall har Ole Jacob Madsen rett i sin påpekning av at psykologien passer som hånd i hanske med nyliberalistisk markedstenkning. Det gjør at det er lettere for psykologstanden å få politisk gehør for flere psykologer i kommunen (og da ment som flere behandlere), enn det er å selge inn samfunnspsykologer i kommunal planlegging som en viktig del av det forebyggende psykiske helsearbeidet. Psykologiske tradisjoner som bryter med individualismen, får ingen politisk drahjelp, og blir dermed heller ikke del av tiltak og løsninger på samfunnsnivå. Slik snevrer også politikken inn psykologien som fag og praksis.

Et alternativ for en arbeiderbevegelse og en opposisjon med mer kollektivistiske tradisjoner, kunne derfor være å alliere seg med psykologer og andre aktører i psykisk helsevern for sammen å vise hvordan blant annet systemiske og samfunnspsykologiske perspektiver åpner for andre måter å jobbe med psykisk helse på. Ikke for at det er noe galt i å satse på flere psykologer og lettere tilgang til individuelle samtaler, for det trengs. Men fordi psykisk helsearbeid er langt mer enn dette, og fordi god psykisk helse ikke skapes i helsevesenet, men i familie, barnehage, skole og arbeidsliv. Og en mer kollektivistisk utforskning ville også gitt støtte til de mange psykologene som ønsker å jobbe både mer systemisk og forebyggende, men som i sin hverdag opplever at de ender på den individualpsykologiske banehalvdelen langt mer enn ønskelig.

Psykisk helse og psykologi står langt høyere på den politiske dagsorden i dag enn for bare to år siden. Da burde opposisjonen vise større ambisjoner på vegne av det psykiske helsefeltet enn hva de har gjort så langt.